

GÖMÖR-KIS-HONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi, megyei és községi érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompa Mihály-utca 10. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:

GÁL ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 10 korona. Félévre . . . 5 korona.

Vármegyei körjegyzőknek, tanítóknak és községi előjáróságoknak egész évre . . . . . 8 korona.

Egyes szám ára: 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . . . 20 fillér.

Nyilttér sora . . . . . 50 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.

A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Mérlegek,

zárszámadások és évváró közgyűlések ideje kezdődik a nedves télutóval a pénzintézetek világában.

Előkerülnek tarkafedelű füzetek, amelyek hű tükrét adják egy-egy intézet múlt évi tevékenységének s vagyoni állapotának.

Ezidén, mikor a rendkívüli életviszonyok befolyásolják az egyesek és intézmények életének menetét, lassan kerülnek elének ezek a számmal telispékelt füzetek, melyeket izgatottan vesz kezébe a boldog vagy néha szerencsétlen részvényes, de a melyek tanulságos olvasmányt képeznek azok számára is, akik szeretnek törődni a vármegye életének különböző tázisaival.

Ezidén megfogytak a mérlegeket készítő kezek és koponyák, tehát valamivel később kerül majd elének a sok füzet és ennek nyomán egy tükrökép a megye gazdasági életéről és értékeiről.

Ebből a szempontból értékes dokumentumát képezik a gazdasági erőnek az egyes pénzintézetek mérlegei s főleg most, mikor egy oly év eredményéről beszélnek, mely kezdetétől végéig a háboru befolyása alatt állott.

A mérlegek nélkül is megállapíthatjuk, hogy Gömörvármegyében, mely ugy tradicziós és tekintélyes, mint fiatal és terjeszkedésre vágyó pénzintézetekben gazdag, minden pénzintézet bir az élet-erőnek azzal a forrásaival, amelyek a létét indokolják s hogy bár meglehet, hogy az intézetek alakulásainál sokszor inkább szerepeltek egyéni jellegű és társadalmi rétegek által követelt érdekek, mint különleges közgazdasági célok és programok, mégis a mindennapi élet belekapcsolta összes pénzintézeteinket abba a láncolatba, mely hivatva van Gömör-megye finanziaális igényeit kielégíteni.

Az elmúlt év folyamán alkalmunk volt, főleg a hadikölesönök kibocsájtása előtti értekezleteken együtt látni azokat az embereket, akik a gömöri pénzintézetek élén állva, azok működésének irányát és elveit megszabják s ezen elveket is ösmervé konstatálhattuk, hogy a gömöri pénzintézetek vezetői a szó előnyös értelmében véve, modern finanziaális emberek és legnagyobbbrészt már

olyan emberek, akik részére nem egy kényelmes mellékfoglalkozás vagy egy befejezett életpálya utáni utófoglalkozás a bankdirektorság, hanem életezél és egész erejüket igénybevevő lekötöttség.

Ezt a helyes irányzatu tényét örömmel szögezzük le és várjuk a tarkafedelű füzeteket, hogy ezeknek világa mellett bepillantsunk a gömöri pénzek keringésének életébe és birodalmába.

Az előjelek kedvezőek. A kormányrendelkezés megszabta módon elkészülnek az intézetek számadásai és tudunkkal baj sehol sem fenyeget. Az 1915-ik esztendő nem volt a pénz szempontjából változatos, mert a háboruokozta gazdasági pangás természetszerű következmény. Nem is számolhatnak be tehát az intézetek mérlegei briliáns üzleti vállalkozásokról, nagyszerű forgalmakról, az 1915. évről ugy az intézmények, mint az egyes emberek számára tökéletesen elegendő annak konstatálása: „élek és birom az életet!...“

S ezt hirdetheti valamennyi gömöri pénzintézet büszke örömmel és erejének tudatában, sőt arról is tudunk, hogy a béke időszakában zavaros viszonyok küzdelmeibe került egyik dobsinai pénzintézetünk is azon az uton van és oly kezekbe tette le talpraállításának kérdését, amely meghozza és megterenti számára a kibontakozást s régi hírnevéhez és tekintélyéhez visszasegíti.

A gömöri finanziaális élet horizontja tehát derült s erős a hitünk, hogy a békével jövő gazdasági fellendülés nagy alkotások és szép programok közzé viszi pénzintézeteinket.

A gömöri erdők.

A gazdasági albizottság múlt évi beszámolója.
Beszélő számok az erdők világából.

Gömör-megye közgazdasági képenek uralkodó szignaturáját azok a tekintélyes erdőbirtokok teszik, melyek ugy is mint megkötött tőkék, ugy is mint hasznot hajtó anyagi erőforrások szerepelnek azon a lapon, mely Gömörvármegye gazdasági erejét van hivatva feltüntetni.

Nem lehet tehát érdekesség nélkül való az a minden tekintetben gonddal és körültekintéssel megszerkesztett évi jelentés ismertetője, melyet a vármegye közgazdasági bizottságának gazdasági albizottsága előadójaként Craus Ferencz miskolczi erdőfelügyelő állított össze s

amely a bizottság plénuma által nyer majd a földmivelésügyi kormányhoz felterjesztést.

Az erdők és kopárok 1915-ik évi állapota az 1914-ik évi állapothoz viszonyítva csak 48 kat. holddal apadt, mely egyes erdőbirtokoknál az új felmérések nyomán készült erdőrendezési munkálatok jóváhagyásából elrendelt helyesbítések folytán állott elő.

A vármegye területén lévő erdőbirtokok többtöle szempontból nyernek a jelentésben osztályozást. Talajminőség szempontjából véd-erdő: 38008 kat. hold, feltétlen talajon álló erdő: 3506649 kat. hold, nem feltétlen talajon álló: 75664 kat. hold.

A fanemekre nézve érdekes az összeállítás. Tölgy erdő: 1215126 kat. hold, bükk és más lombérdő: 1461283 kat. hold, fenyő erdő: 943912 kat. hold.

A tulajdonos jogi minősége szerinti osztályozás, mely különösen szocziálpolitikai szempontból birhat jelentőséggel, a következő: állami erdő: 49927 kat. hold, városi erdő: 221697 kat. hold, községi erdő: 75088 kat. hold, egyházi erdő: 52397 kat. hold, hitbizományi erdő: 1286919 kat. hold, közbirtokossági erdő: 249798 kat. hold, magán erdő: 1372307 kat. hold, a többi részvénytársulati, stb.

A kihasznált erdők felújítása tekintetében az eredmény rosszabbodott s a tavalyi 820 kat. hold hátralékkal szemben 1590 kat. hold hátralék van. Ennek eminens oka a nagy munkás-és fuvarerő hiány.

Kopár és vízmosásos területek fásításaira 383 ezer darab ingyenes és kedvezményes csemete lett kiadva, jóval kevesebb mint más évben, mikor közel másfélmillió szokott a számlenni. A takarékoság, a kevés munkaerő és a többi gazdasági munkák mindenképp álló fontossága indokolják ezen apadást. Ezenfelül erdők és egyéb területek fásításaira 410 ezer darab kedvezményes csemete lett kiadva.

Erdőégés nem volt. Futótűz 6 esetben 606 kat. holdat pörkölt meg és 410 korona kárt okozott.

Rovarkárok nem fordultak elő, a hó és szélviharok ellenben az elmúlt téli időszakban 7 birtokosnál 58770 köbméter fát rontottak össze 82700 korona kárt okozva.

Két erdőrendezési áthágás volt.

Az erdőbirtokosok személyzet a katonai behívások folytán erősen megfogytak s a bevonulások következtében nem voltak kellően kihasználhatók a rendes évi vágások sem, ugy, hogy sok helyen érzékenyen jelentkezett tűzifahiány állott elő.

A személyi változásokkal s az erdei alapoknak hadikölesön kötvényekben való elhelyezésével foglalkozik még a jelentés, mely hűség tükrét képezi a gömöri erdőkben lefolyt esztendőnek s amelynek tendenciájából kiviláglik az az egészséges erdőpolitika, melylyel a vármegye illetékes faktorai az erdőszeti ügyeket intézték és intézik.

Világháború.

A harczterekről mostanában sokszor jelentik azt, hogy „különös esemény nem volt“, „lényegesebb dolog nem történt“, de azért egészben véve nem pihennek a harcztereken. Egyes helyeken tényleg harcznak is, ha nem folynak is általános, nagy, döntő jelentőségű harcok, a többi helyeken is folytonos a készülődés és néhány napi szünet után ismét ki-kijúlnak a harcok a hosszú frontok egyes pontjain.

A csöndesebb harczterekhez tartoznak mostanában az orosz harcztér, az olasz harcztér és a görög határon: Szaloniki előtt szembenálló frontok.

Az orosz harcztér azért nincs minden esemény nélkül, ha egyes napokon vagy a mi részünkről, vagy a németek részéről nincs is különös jelenteni való.

A mult héten nekünk Tarnopol környékén voltak ütközeteink, a hol az oroszok támadtak és állásainkba is behatoltak, de hamarosan ki is verték őket.

A németeket a Scara folyó partján háborgatták az oroszok a körül a vasutvonal körül, a mely a mocsarakon át Baranovicsi felé vezet. Ujabban Dünaburg mellett Illuxtnál is megtámadták a németeket, de azok visszaverték az oroszokat.

Az oroszok most a féléves szünet alatt egy kissé kiheverték a mult nyári vereségeket, ujjonczokat képeztek ki, municziót szereztek maguknak és így egy kis bátorságra kaptak abban a hitben, hogy mi más felé nagyon el vagyunk foglalva. De már januárban kaptak egy jó leczkét a mi hadállásaink erőssége felől. Ez a leczke akkoriban vagy 100000 emberükbe került. Valószínűleg még további leczkékre is kívánczoknak, de készen állunk fogadásukra.

Hir szerint a Duna torkolatánál is erősen készülődnek, ez a készülődés alighanem Romániának szól, a melyet nem tudtak maguk mellett síkra szólítani s

attól félnek, hogy végre is a fejébe száll Besszarabia és ellenük talál fordulni.

Az olasz harcztér is elég csendes most általában. Egyes helyeken néha folynak ágyuharcok és kisebb támadások. Mostanában két helyen elfoglalták a mieink az olasz hadállásokat és pedig a görzi hidtő előtt Oslaviánál és a tolimeni hidtő előtt.

Az olaszok különben súlyos dilemmába kerültek most. Mert Albániába is szeretnének menni az ott veszendőbe induló érdekeik védelmére; a francziák és angolok nógtják őket, hogy Szalonikiba is küldjenek segítséget. De a tengerparti határainkon nagyon félnek attól, hogy le találunk reájuk csapni, ha ők másfelé néznek és nem akar az olasz hadvezetőség másfelé is pazarolni seregeiből.

Bent az országban sem valami rózsás az olasz kormány helyzete. Szidják odahaza, hogy olyanba fogott, amit nem tud elvégezni; szidják a szövetségesei, hogy nem segít nekik semmit.

Montenegróban befejezték a fegyverlerakást és Montenegró tőlünk várja a segítséget saját népe számára. A hadműveletek azonban Montenegrón keresztül Albániában folynak. Eddig csak csendes előnyomulás folyt Skutarin keresztül San Giovanni di Medua, Alesszió elfoglalása után Durazzó felé. Átmentek az előcsapatok az Ismi folyón, megszállták Prezát. Az ellenség — szerb és olasz csapatok s Esszád basa népe — harc nélkül visszavonultak, csak Valjas mellett ütköztek meg kissé a mi csapatainkkal, akik Valjasból kiszorították az ellenséget. — Így azután Tiranához is nagyon közelnek.

Durazzót most nemcsak a mi csapataink fenyegetik, hanem más oldalról a bulgárok is, akik hir szerint Elbasszánt megszállták. Az olasz szerb csapatok és Esszád basa Valona felé vonulnak vissza a görög határra.

Albániában gyors előhaladásra nem

számíthatunk. Az ellenség ugyan nem valami erős, hanem alig vannak abban az országban járható utak, kivált enyhe, nedves időben.

Szaloniki előtt az entente szeretné már, ha megtámadnók seregeit és így velünk is, a görögökkel is tisztába juthatna: mit akarunk? Irnak is minduntalan harcokról, de a harcok csak nem kezdődnek el. Most már avval akarnak a francziák és angolok hangulatot csinálni, hogy azt hirdetik: most már majd ők fognak támadni! Szép a beszéd, de a hadierő alighanem kevés ehhez a válalathoz.

A nyugati, francia harcztéren még legtöbbet harcznak mostanában, úgy, hogy a francziák azt hiszik, hogy a németek akarnak ellenük áttörő támadást kezdeni; a németek pedig francia részről sejteneik nagyobb támadó vállalkozást. Tény, hogy a németek a mult héten Sommetől délre elfoglalták a francia állások jó részét. Most a francziák igyekeznek ezeket támadásokkal visszazerezni. Vimytől nyugatra is elfoglalták a német csapatok 800 méter kiterjedésben az első francia harcvonalat rohammal. Más helyeken is harcok voltak, így például Bois de Pretreben.

Az angolok vezetői ismét nagy hangon kezdenek beszélni arról, hogy a tavasszal áttörnek a német harcvonalat és csunyául legyőznek bennünket. De hát ezt már sokszor hallottuk eddig is és az ellenkezője történt a dolognak. Biztatják a saját népeiket, amelyek már nem jó szemmel nézik a háborút és nem lelkesednek érte.

A tengereken is folytak harcok. Így az Adrián a mi hajóink támadtak angol és francia hajókra. Az eredményt még csak ellenséges jelentésből tudjuk s így sem kedvezőtlen reánk nézve. A Fekete tengeren is összeütközés volt egy orosz hadihajó s egy tengeralattjáró között. Az eredményt nem tudjuk.

TÁRCZA.

Megszólítás.

Lelkemben százával
Rajzanak a nevek,
Csak épp Neked-illőt
Nem tudok, nem lelek.

Angyalomnak hívnálak,
Ha nem Múzsá lennél,
Szentnek szólítnálak,
De Te több vagy ennél.

„Kincsem“ — ez nem elég
„Mindenem“ — ez kevés
Istenem! mi lenne
Legszebb elnevezés?...

És Te ajkamra forrsz
Csókos szerelemmel...
— Ehez a beszédhez
Megszólítás sem kell!

Kiss Géza.

A mester hitvese.

Irta: KISS GÉZA.

Hátal volt felém, kihajolva a vonat ablakán, csak annyit láttam az eperjesi állomáson a fülkébe lépve, hogy szobor termetű, mint két szegett hollószárny, gyászfiátol omlik alá. Én ellenkező irányba fordulva, elmerültem a Tarcsán-tuli hegyek szemléletébe, melyeknek bérchomlokát, mint valami gyönyörű győzelem glóriája sugározta körül a hajnali ködökön diadal-

maskodó napfény. Szentek azok a hegyek és örökre emlékezetes az a hegyoldal. Mert nem tud az irodalomtörténet még egy olyan nevezetes költői versenyről, mint amely az erdei laknál történt. Ugyanazon helyen ugyanazon tárgyról, ugyanazon időben egyszerre három költő lantja zendült meg. És közülök az egyik a szerelem-szerető Petőfié, a másik: virágimádó Tompáé.

A kalauz rezzentett fel, a hogy a jegyet kérte.

Közvetlenül előttem tartotta a gyászruhás utitársnő kedvezményes jegyek váltására jogosító igazolványát úgy, hogy akaratlanul is a tulajdonos névalírására kellett esni a pillantásomnak. Oda is tapadt nyomban, mert az egy igen-igen ismerős nevű művész nevének volt a kezeirása. — Hitetlenkedve néztem a hajladozó nőies vonásokat: Lehetséges volna? aztán magát a nőt, aki alig pár arasznyira ült tőlem s már nem fátylázta fátyol, úgy hogy az arcát is láthattam, csodálhattam. Minden vonása, minden idoma azt felelte: igen, igen, lehetséges. — Lehetséges, hogy egy olyan egyén, olyan mester válassza hitveséül, mint — Strobl Alajos.

Kissé idegenszerű, de határozottan klasszikus szépség volt. Múzsának termetű. — Olyan, aki mintául szolgálhat egy művész-lelek álmai megvalósításánál. A profilje remekül elfinomuló ívek összhangja. Az ajka, mint egy bűvös piros pecsét ígérő titkokon, a szeme két repeső tükrő, mely derűsen, kéken örökké mosolyog. Csodásan dus haja művészi görög homlokot övező arany-korona. A termetén kecses-

ség, fenség, formatökély ölelkezett össze hódító harmóniában.

Néztem, a mennyire nézhettem, mintha ő is remekműve volna az Arany-szobor alkotójának. És már el is szállt a lelkem a magyar életerő e felséges szentháromságához... Fent középen a főalak: a bölcs, a költő — Arany; mintha egy erős rapkeleti nemzet papja, táltosa, arczán bölcsesség, nyugalom, derű... Alatta balról Toldi; sudárba szökkenése a nemesült szittya erőnek. Jobbról: Piroska. A magyar hölgy virágzó szépségének, szárnyaló lelkének, keletről hozott bűbájainak imádatos géniusza. Rozgonyi Piroska! — akinek egy Szécsényi grófnő (Alice) volt a modellje. Mintha élne, mintha beszélne. Nézd a szemét — mintha csillogna. Nézd, nézd az ajkát — mintha megszólalna...

Tényleg megszólal, de nem az a távoli, ércből öntött szobor-nő, akin a lelki szemeim révedeztek, hanem ez, ez az élő, aki itt lélekezik a közelemben, aki kérdez tőlem alamit.

Egy rövid nyájas kérdés részéről, hogy közvetlenül megy-e ez a vonat Budapestre? — megtörte a közénk feszült csendet és pár pillanat múlva fesztelenül csevegtem Strobl mester nevével, a legérdekesebb témáról: — magáról a mesterről.

Megtudtam, hogy a mint kitört a világ békéjét feltorgató zivatar, nem volt hatalom, ami a mestert visszatartsa. Mitse törődve 58 évével, érezve egészsége teljességét, felöltötte főhadnagyi uniformisát és bevonult az ezredéhez.

Mütermében megkezdett, befejezetlen művek, megmintázásra szánt tervezetek várják, várják a háboru végét, hogy visszatérjen hozzájuk a

A török harczterekről kevesebb hír érkezett a napokban. Harczok folynak Erzerum vidékén és Mezopotámiában, de úgy látszik, a harcok hevessége ott is alábbhagyott.

Az oroszok azt hirdetik, hogy február közepe felé elérik a mezopotámiai angol hadsereget. Várjuk be az eredményt, mert nem mindig szokott teljesülni, amit onnan hirdetnek.

A magyar lobogó.

Az inkább töprengésre, elmélkedésre, mint az adott helyzetekkel való praktikus számolásra teremtett emberek még ma, a háboru tizenkilencedik hónapjában sem képesek teljesen a mai kornak igazi gyermekeivé átalakulni.

Eltűnődnek, sopánkodnak még ma is azon, hogy miért nem lehet a földön békeesség, mikor ehhez nem kellene egyéb, mint az, hogy senki se kívánja a háborut; hogy miért kell millióknak pusztulniok, mikor minden emberéletért kár.

Ily módon a töprenkedők és elmélkedők belekeverednek, beleszórnak egy megoldhatatlan csomóba, melyből nincs kivergődés és amely szinte lehetetlenné teszi rájuk nézve, hogy óriási harcunk eddigi nagy eredményeiben igazán tudjanak gyönyörködni.

Mennyivel egyszerűbb, világosabb és megnyugtatóbb ezzel szemben a közönséges, praktikus logika, mely azt mondja, hogy ellenségeink, ők tudják miért, ránk támadtak, meg akartak bennünket semmisíteni, de mi nem hagyjuk és nem hagyhatjuk magunkat.

Részünkön van az ügynek igazsága, részünkön a harcmodor tisztessége és becsületessége és Isten segédelmével oly eredményeket értünk el eddig, amelyek nem nekünk, hanem ellenségeinknek szolgálnak okot a töprengésre.

Emellett a logika mellett aztán őszintén és zavartalanul gyönyörködhetünk nagy, nemzeti küzdelmünk eddigi eredményeiben is.

Tudjuk nagyon jól, hogy a háboru előtt a világpolitikában alig számítottunk külön tényezőnek s ezen szomorkodtunk is eleget. Éreztük a magyar nép nagyra hivatottságát, éreztük egészséges érverésének energikus lüktetését, de ennek ugyszólván sehol sem láttuk megfelelő érvényesülését; sőt sokszor irigykedve gondoltunk arra, hogy Bukarest meg Szófia többet szerepel a világpolitikában, mint Budapest.

Hogy miért volt mindez így, arra nézve

hadba vonult mester. Csak vázlatkönyveit vitte magával, vastag papírtömböket, hogy ott is vizsgáljon, tervezgessen, impressziókat gyűjtsön.

A bájos urnőnek láthatólag jól esett, hogy oly melegen érdeklődöm és oly őszinte tisztelettel viseltetem nagynevű, dús tehetségű férje iránt és nekiközös hangon, rózsaszínre piradó arccal, — ahogy a szívünknek nagyon kedves egyénéről szoktunk, — mesélt, mesélt művész-hitveséről.

Elmondta, hogy munkakedve, alkotó ereje fáradhatatlan, termékenysége kimeríthetetlen. Az ébredő napsugárral lép műtermébe és csak napszálltakor hagyja abba a munkát. Legutóbb a Jókai-emléken dolgozott, attól szólította el a riadó.

Hanem a hitvesi szív nem tudott megnyugodni. Strobl Alajos élete nemcsak az aggó nő, hanem a nemzeté is, a melyre talán mégse zúdit a seregek ura olyan veszedelmet, hogy legtehetségesebb fiait legyen kénytelen harcra küldeni. Strobl Alajosra még szüksége van a magyar művészetnek. És a hitvese egész bonyolult eselszöveget eszelve ki, valóságos kis összeesküvést szervezett a betolyásos vezető férfakkal a mester ellen, hogy azt akarata ellenére is — felsőbb rendeletre — a front mögé, legalább aránylag veszélytelen területen helyeztesse biztonságba. — De Isten ments, hogy ő megtudja, hogy én az ő háta mögött minden követ megmozgatok érte — szolt utitársnémet utólérhetetlen kedvességgel.

Bizony, abból roppant nagy baj eredhetne. A mester feltétlenül példás büntetéssel sújtaná az alattomos pártütőt.

Én azt hiszem — agyoncsókolná!

lehetne előhozakodni sok mindenfélével, de igazán természetes és helyes csak az a megállapítás lehet, hogy a nemzetek értékének igazi próbaköve a háboru volt a multban s az a jelenben is.

Poroszországnak át kellett esnie a két éves háboruval járó rettenetes megpróbáltatásokon, hogy megfelelő tekintélye legyen az európai hatalmak között, Japánnak Oroszországgal kellett megmérkőznie, hogy neve és mivolta csak annyira, amennyire ismertté legyen Európában; a bolgároknak Kirkilisszénél, Csorlunál és Lüleburgasznál kellett rettenetesen drága diadalokat aratniok, hogy a közfigyelem feléjük terelődjék.

Ez így volt és így lesz! Ezt a tényt eltöprengeni, elfilozofálni lehetetlen s így nekünk magyaroknak sincs semmi különös okunk arra, hogy fanyalogva kérdezzük: miért nem értékelte a világ a magyart a háboru előtt is úgy, mint azóta?

Nem történt mivelünk semmi különös, csak az, ami minden nemzettel megtörtént, mielőtt neve tekintélylyé, mivolta nemzetközi tényezővé lehetett volna.

Ez persze világért sem jelenti azt, hogy korábban ne lett volna a magyar névnek semmi disze és fénye a külföld előtt. Sőt nagyon is volt. — Az 1849-iki nemzeti katasztrófa után is megmaradt a magyarnak gavallér hira, régi nagy nevének csillogó disze, csak nem mint reális, hanem mint elvont érték, akárcsak a műemléké, de viszont mint egészen reális érték maradt meg a mi számunkra elpusztíthatatlan nemzeti egyediségünk s a magyar földnek kimeríthetetlen őseje.

Ezekből a forrásokból merítettük mindazt az erkölcsi és anyagi erőt, amely a világháboru viharában sikert siker után s elismerést elismerés után hozott a magyar karnak, a magyar névnek, a magyar lobogónak.

Éppen azért ne aggódjék senki, ne töprenkedjék senki, se multon, se jövőn: a magyar zászló soha többé le nem tűnik, le nem tűnhetik onnan, ahová győztes harcainak karjai emelték!

Az 1917. évi választói névjegyzék kiigazítása.

A vármegyei központi választmány felhívása. — Előkészítő munka.

Az 1917. évi országgyűlési képviselőválasztási választói névjegyzék kiigazításának előmunkálatait a belügyminiszter rendelkezése folytán a vármegye központi választmánya megkezdte s 2/916. kpv. szám alatt hirdetményt bocsátott ki, mely ismerteti az 1913. évi XIV. t. cz. 55. §-ának megfelelő rendelkezéseit, melyek minden hatóságot, köztisztviselőt, lelkészt, nyilvános jellegű intézményt köteleznek arra, hogy a rendelkezésére álló adatokat az összeíró küldöttségnek vagy a központi választmánynak megkeresésére kiszolgáltassák.

Hivatalból köteles évenként legkésőbb márczius hó 5-ig a központi választmánynak megküldeni: 1. minden hivatalfőnök a vezetése alatt álló hivatalnál alkalmazott választójogosultak névjegyzékét; 2. minden bejelentési hivatal kimutatást azokról a választói életkorban lévő férfiakról, akik az előző évi márczius hó elseje óta a városba költöztek s azokról, akik ugyanezen idő óta az egy évi lakás kelékét a városban megszerezték.

A központi választmány ezen adatokat a törvényhatóságokhoz érkezett büntető bírósági ítéletekkel együtt az összeíró küldöttségeknek küldi meg s az adóhivatalok is a küldöttségek rendelkezésére bocsátják a szükséges jegyzékeket.

Minden munkaadó, ki választói életkorban lévő legalább 10 férfi alkalmazottat rendszeresen foglalkoztat, köteles ezekről oly jegyzéket bocsátani az összeíró küldöttség rendelkezésére, amely a választói jog szempontjából figyelembe jövő adatokat feltünteti s köteles az alkalmazottak munkakönyvét (igazolványát, cseléd-könyvét) az összeíró küldöttség által meghatározott napon betekintés végett annak bemutatni.

Aki ezeket teljesíteni elmulasztja, 10—100 koronáig terjedhető bírsággal sújtható.

Ezen törvényes rendelkezésekből kifolyólag figyelmezteti a központi választmány hirdet-

ménye a munkaadókat, hogy a jegyzékeknek jegyzet rovatába az egy évi lakásra vonatkozó adatokat vezessék be s figyelmezteti a nyilvános számadásra kötelezett vállalatokat, hogy az oly alkalmazottaknál, kiknek nincs munkakönyve, a jegyzet rovatban tüntessék fel, a minősítésre vonatkozó közelebbi adatokat is, így: milyen iskolát végzett stb., az alkalmazás minőségét.

Hangsúlyozza a hirdetmény, hogy a hivatalfőnökök azoknál, kiknek jogosultságát régi jog alapján jegyezték be a megfelelő rovatba, a lehetőséghez képest az egyéb meglévő különös kellekeket is jegyezzék be, mert ha a régi jogot a központi választmány nem állapítja meg, az illető kieshetik a választók névjegyzékéből, holott egyéb kellekek alapján a joga meg van.

A központi választmány a városi és községi előjáróságok útján minden munkaadónak kiadja a fentebb említett s kitöltésre váró jegyzéket.

Hirdetmény.

Felhivatnak mindazon lótulajdonosok, akik az összeírásba annak idején felvették, hogy a folyó hó 19-én reggeli 8 órakor a lóvásártéren megtartandó lóosztályozásra bejelentett lovakat, kötőféken elővezetve, a kitűzött időre pontosan jelenjenek meg; külömben az 1912. évi LXIX. t. cz. 20. §-a alapján 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

Rimaszombat, 1916. február 11.

Rendőrkapitány.

Hirek és vegyesek.

Forgácsok.

erre a helyre született kis históriák krónikása lesz ma újra a tollam s apró amatőr-felvételeket adok Neked vasárnapi szórakozásul olvasóm!

*

Ha minden forgácsnak külön címet adnék, akkor ennek szenzációsan kiabálót írnék oda s míg ezeket ide leirtam, már önmagamban meg is fogalmaztam egy párat. Például: „Egy kis leány keserves csalódása“ vagy „Mikor a muff-trükk csődöt mond...“, vagy „Befagy a jégem a szerelem is...“ stb... stb...

De mivel nem vezettem be ezt a szokást, hát csak egyszerűen csillagok közé szorítva, cím nélkül írom meg a kis esetet majdnem úgy, a hogy nekem elmondották.

A rövid, jaj! nagyon rövid életű jégem történt.

A bognizás nagy mesterségbe igyekeztek a kipirult arcú leányok belejönni, de igen nehezen ment a história, mert hiányzott a többi szezonokban megszokott férfi kar, a mely biztosabbá teszi a vékony bokájú női lábak útjait.

Ennek a szomorú ténynek a sóhajokban való gyakori kifejezése mellett korcsolyázott együtt két kis leány, és részint az említett biztonság-érzet szempontjából, részint kicsi szívük tolakodó dobogására hallgatva, úgy gondolták, hogy nagyon jó lenne, ha a jégpályán itt-ott korcsolyázgató tiszték közül valamelyik behódolva a társadalmi szokásoknak, bemutatkozna nekik és felajánlaná kisérő karját.

Ezen kívánságuk teljesedése érdekében, mivel úgy látszik a rendelkezésükre álló szembe eszettek nem voltak elégségesek, haditervet eszeltek ki, mely szerint egyikük épen akkor, mikor a legcsinosabb tiszt elkorcsolyázik mellettük, leejti a muffját s a korcsolyán repülő hódítónak így alkalma lesz a bemutatkozás nehéz cselekményére.

Ezt úgy-e elég szárazan irtam meg?... A haditerv a két bakfis előtt gyönyörűnek látszott s talán teljes sikerrel is járt volna, ha a hátuk megett nem hallgatta volna ki egy rosszmájú fiatalember, aki lehet, hogy csak irigységből, lehet hogy komolyabb szerelmi érdekek szempontjából a terv megakadályozását tűzte ki korcsolyázása céljául.

Nos, távirat stílusban: A muff leesett, a tiszt nem vette észre, a fiu ellenben elügrött, pofozni való mosoly, felveszi a muffot, fucsca a haditervnek!

Azóta eső esett, nyoma sincs a tükörsima

jégnek, de azt mondják, a két kis leány s a fess tiszt között még most sem tört meg az utálatos jég.

*

Az igaz: jég! De most más értelemben véve a jeget!

Valaki irt nekem, hogy irjak csak arról, mi lesz nyáron a jéggel??... Hogy jó lenne, ha a jéggyár engedne fagyos némaságából, és vagy meleg biztatást adna arra vonatkozólag, hogy lesz jég, vagy hideg gesztussal kijelentené, hogy üzeme be lesz fagyva, mert akkor tudnák azok, akiknek a mesterségükhöz jég kell, hogy beszerezzék e ezen a jegetlen télen a jégszükségletüket?!

Hát megírtam, bár az én mesterségemnek nem sok köze van a jéghez, mégsem akartam a téma lenyelésével az én levélíró barátomat végképen lehűteni.

*

Mese rimaszombati felnőtteknek:

Volt egyszer egy ember. Végigdolgozta hosszú életét és munkájának, szorgalmának meg volt a kellő gyümölcse is. Sikertől összegyűjtötte egy kis vagyont, melynek kamataiból akarta élete utolsó ekzsztenciáját biztosítani.

Ez a derék ember életének ezen utolsó éveit Rimaszombatban kívánta leélni és el is jött ide s kivett egy villanyvilágítással és vízvezetékekkel ellátott két szobás lakást...

Élt... élt egy esztendeig, azután koldusbotot vett a kezébe és most az országutat járja — egész vagyonát elfizette egy év alatt a szerencsétlen ember vízdi és villanyszámlák fejében.

Vége. Ezt a kis mesét egy más variációban is hallottam s annak a vége úgy hangzott, hogy „vett vérbélű narancsot“ (darabja e héten 36 fillér volt!) és lásd az előzményeket odafönn.

De így irtam meg, mert aktuálissá tette a tisztviselőknak az elszállásolás ügyében beadott felelőzése, mely megállapítja Rimaszombatról, hogy ez az a város, melyben egész Európában a legmagasabb a vízdi és a villanyvilágítás.

*

Pénteken este nem kaptunk ujságot. Lemaradtak Miskolcra.

Egy barátom sajnálkozva nézte az üres kézzel bandukoló rikkancsokat és megszólalt. — Ha lenne bennük egy kis üzleti érzék, beszereznének egy pár gyertyát s jó pénzen eladhatnának az esti vonat utasainak, mert a vonat világítás nélkül halad Tiszolcra felé.

Nem tudom, megszívelik-e a rikkancsok ezt az eszmét vagy gondoskodik róla a vasut, hogy ez üzletág meghaljon, mielőtt megszületett volna. *Glin.*

*

Személyi hírek. *Kubinyi Géza* vármegyei főispánja e hó 10-én hivatalos ügyeinek intézése végett Budapestre utazott s onnan ma, vasárnap tér vissza Rimaszombatba. — *Lukács Géza* alispánt hivatalos dolgai szintén a fővárosba szolgáltatták, szombaton tért vissza székhelyére.

Krompecher Szilárd, a kerületi m. kir. állat-egészségügyi felügyelő Budapestről hivatalos ügyekben folyó hó 10. és 11-én városunkban időzött.

Alapítványok. *Széman Endre* cz. prépost, rimaszombati esperes-plébános nemes szívre s fenkölt gondolkodásra valló áldozatkészségéről tanuskodik az a tény, hogy négy különféle alapítványt létesített összesen 5000 korona tőkével. Ebből 2000 koronát a rozsnó-egyh. papok Szt. István királyról nevezett nyugdíj-egyesülete alapítványának öröklésére ajánlott fel, 1000 koronát a Balás püspök Betegsegélyző Egyesületnek, 1000 koronát a kezdőjavadalmasok önszegélyző egyesületének, 1000 koronát pedig a papnevelőintézet azon növendékének jutalmazására, ki a hitelemzésben a legszebb előmenetelt mutatja fel. Az alapítványozó prépost nemesszivőségét a megyés főpásztor külön leiratban köszönte meg.

Egyházlátogatás. A rimaszombati ref. egyháznál a szokott évi hivatalos látogatás folyó hó 11-én, pénteken volt s mint kiküldöttek: *Pósa Lajos* nemesradnóti és *Zajdó László* zsípi ref. lelkészek végezték a vizsgálatot.

Alezredesi kinevezések. A király csanakfalvai báró *Láng Boldizsár* vezérkari őrnagyot, özv. báró *Hámos Lászlóné* vejét február 1-ei ranggal alezredessé nevezte ki. — Ugyan csak alezredes lett *winkelsteini Kőszeghy Ödön* 16. honvédegyalozredbeli őrnagy és a háború tartamára ténylegesített nyugállományú tiszttek csoportjában *Sulyok Mór* alezredes czimrel és jelleggel, aki mint a népfőlkelő bemutató szemlék katonai elnöke, gyakran megfordult vármegyénkben. — *Kapustyák Rezső* 16 ik beszercezbányai honvédegyalozredbeli őrnagy, volt pótzászlóaljparancsnok és *Petőcz Kálmán* őrnagy, volt jolsvai parancsnok.

Huszáralezredesi előléptetés. *Kres Kornél* városunk szülötte, dr. *Kres Gyula* vashegyi bányaműorvos testvéröccse, 2 ik huszárezredbeli őrnagy, ki jelenleg a harcztéren van, 1916. február hó 1-től számitandó ranggal alezredessé lett előléptetve.

Kinevezés. A belügyminiszter a jolsvai állami anyakönyvi kerületbe *Habány József* városi főjegyzőt anyakönyvvezető-helyettesé nevezte ki és őt a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbizta.

Mezőgazdasági értekezlet Budapestben. A fővárosi napilapok tudósításokat közöltek arról a monstre gyűlésről, melyet a hadsegélyző hivatal népjóléti osztálya a gazdasági egyesületekkel karöltve a jövő termésközösítésére teendőinek megállapítása érdekében e hó 9-én Budapestben rendezett. Az értekezleten a vármegye képviselőjében *Lukács Géza* alispán vett részt.

Gyémántlakodalom. Putnokon és nagy vidéken ismert és köztisztületben állott *Szarcz Ármin* nyug. putnoki körorvos, a koronás arany érdemkereszt tulajdonosa — ki mintegy 2 év óta Budapestben lakik, mult héten ünnepelte nejevel: szül. *Bogdán Nellivel* tartott esküvőjének *hatvanodik* évfordulóját. A kiterjedt családdal bíró tisztos párt gyémántlakodalma alkalmából régi jó ismerősei és barátai nagy számmal és melegen üdvözölték.

Orvosi megbízás. A hadba vonult városi tisztis orvos eddigi helyettese: *Dr. Szabó Károly* megrongált egészségi állapota miatt a teendőket tovább nem végezhetvén, lemondott a helyettesítéséről s a város polgármestere a tisztis orvosi teendők helyetteseként való ideiglenes ellátásával *Dr. Fuchs Izso* vármegyei közkörházi alorvost bizta meg.

Iskolagondnoksági kinevezés. *Kubinyi Géza* főispán a nagyveszverési állami iskola gondnokságának elnökéül tasnádi *Nagy Elemér* főszolgabíró, alelnökéül *Dienes Barna* urad. főerdőmérnököt, tagokul pedig *Sárosi Lajos* nagyveszverési körjegyzőt és *Guttman Henrik* kisveszverési korcsmárost nevezte ki.

Polgári iskolai gondnoksági kinevezés. *Dr. Hozdózy Ferencz* nagyrőczei ügyvédet a főispán a nagyrőczei polgári iskolához gondnoksági tagul kinevezte.

Adományok. A rimaszombati izr. nőegylet részére *Braun Gyuláné* 10 és *Klein Hermanné Klenócz* 5 koronát adományozott, mely nemeslelkű adományokat ezuton is hálás köszönettel nyugtázza az elnökség.

Dr. TERHES SAMU. Őszinte, mély részvét, igaz sajnálkozás érzete töltötte el lelkünket, mikor folyó hó 11-ikén délelőtt vettük a Jolsvárról érkező hírt, hogy *Dr. Terhes Samu* köz- és váltó-ügyvéd folyó hó 10-én hosszas betegeskedés után meghalt 35 éves korában. Nemesak azért érint bennünket fájdalmasan ez a hír, mert egy szép reményekre jogosított, kiváló tehetségekkel megáldott, nemesen érző férfiú korai elmulását jelenti, de azért is, mert hiszen ő a miénk volt. Itt e városban született; a nagynevű, messze vidéken ismert *Terhes Pál* ref. lelkész fia volt, iskoláit szép eredménnyel itt végezte s már ifjú korában megnyilatkozott a sziporkázó szellem, gyors, könnyű felfogás, egészséges, jóízű humor és elelenség. Az itteni főgimnáziumnak növendékei sorában a kiválók között foglalt helyet abban a tekintetben, hogy az írói tehetőség már az ifjusági önképzőkörben határozott formában megnyilatkozott s a legegyszerűbb tárgyról könnyed stílusban, élvezetesen, pompás magyarsággal tudott írni. Később aztán igazi bohémlelkű lett; a társaságoknak szelle-

mes, kedvelt tagja, kinek fellépése szerény volt, de aztán ha sziporkázó ötleteivel előrukkolt, szinte lekötötte a hallgató figyelmét. — Mikor nálunk legutóbb felolvasást tartott, maró guynyal ostorozott egyes társadalmi kinövéseket, de ezt a gunyt is annyi szellemességgel tárta elénk, hogy élvezet volt hallgatni. — Egyetemi tanulmányai elvégezte után városunkban telepedett le s dr. *Törköly Józseffel* együtt társas irodát nyitott; ekkor a dr. *Dienes Gyula* eltávoztása után a „Gömör Kishont“-nak, melynek régebben is munkatársa volt, felelős szerkesztője lett s mindaddig maradt is, mig *Komáromy István* a szerkesztést át nem vette. Ekközben önálló kötetben kiadott több sikerült elbeszélést s lapunkat sok, igen érdekes és nagy figyelmet keltett társadalmi és szépirodalmi közleményekkel látta el. — Mikor aztán innen elköltözött s később *Jolsván* irodát nyitott, a „Murányvölgye“ szerkesztését vette át s annak hasábjain jelent meg töle számos élvezetes és szellemes czikke. — Jogi téren is szép sikereket ért el s nagy tudása és éles judiciuma nagyban hozzájárult ahhoz, hogy ügyfelei bizalommal forduljanak hozzá. — Utóbbi időben elbetegesedett és ez munkakedvét nagyban csökkentette. A mindig derüs, szellemes és egészséges, humortól duzzadó hangulat szomoruvá, esüggetteggé és szenvedővé vált, miguem a halál megváltotta a szenvedésektől. Sokat tudnánk még írni az ő lezajlott változatos életéről s megis érdemelné tőlünk a bővebb méltatást, de most lapunk szük kerete akadályoz ebben. Halála mély gyászba borította édes anyját: özv. *Terhes Pálné*, nővérét *Victorisz Gyuláné* és ennek családját, továbbá a *Szabó, Marikovszky, Fodor* és még számos rokon családot. Jóbarátainak és tisztelőinek — kik korai elhunytát mélyen fájlalják — se szeri, se száma. Az ő kedves társaságában igen-igen sokan találtak élvezetet, szórakozást. — Temetésére városunkból többen elutaztak Jolsvára, hol f. hó 12-én ment végbe a temetés. Az egyházi szertartást *Simon Mihály* itteni reform. lelkész, az elhunyt jó barátja végezte. Legyen emlékezete áldott!

Lukács Endre itthon. *Lukács Endre*, aki mint a 3. honvéd tábori ágyusezred hadnagya, az északi harcztéren teljesített eddig állandóan frontszolgálatot, új beosztást nyert s a taraczkosokhoz lett Eperjesre vezényelve. A napokban rövid pár napig szabadságon Rimaszombatban tartózkodott.

Szabadságon. *Sz. Benedek Gyula*, főgimnáziumunk tornatanára, népfőlkelő hadnagya, aki a mult nyáron önként bevonult és az ősszel az olasz harcztérre ment s ott karácsonyig harezolt, most mint üdülő egy heti szabadságra hazajött városunkba családjá és kartársai körébe.

Előléptetés. A harcztéren hősi magatartásával magát ismételtén kiténtetett verekélyi *Marssó Béla*, a 24 ik honvédegyalozred századosa — *Lovass Árpád* m. kir. állami gyermekmenhelyi gondnok sógora — őrnagygyá lett előléptetve.

Esküvő. Mult vasárnap délelőtt tartotta esküvőjét városunkban *Horogh György*, a *Baksay József* kereskedő alkalmazottja *Gábris Margitkával*, a *Reisz M. czég* alkalmazottjával.

Kitüntetés. Az ellenséggel szemben különösen kötelességü szolgálatai elismeréséül, a koronás ezüst érdemkereszttel a vitézségi érem szalagján lett kiténtetve *Vondra József* czimzetes őrmester, 74. gyalozredbeli szakaszvezető.

Eskütétel. A cs. és kir. 80. gyalozred géptegyverosztaga f. hó 12-én, szombaton reggel 9 órakor az Erzsébet-térre vonult s ott *Nechvatal F.* ezredes és *Jerocsek* őrnagy s a tisztikar előtt letette a katonai esküt, mely után a katonai zenekar hangjai mellett a legénység elvonult az ezredparancsnok előtt.

Temetkezési gyűlés. A Polgári Olvasókör védnöksége alatt álló temetkezési egylet választmánya ma, vasárnap d. e. 11 órakor a Polgári Olvasókörben ülést tart.

Köszönetnyilvánítás. *Dr. Seiler Károlyné* Özdről 20 koronát küldött *Lukács Gézá* alispánné kezéhez a vak katonák javára. A jótékony adomány ezuton nyer köszönettel nyugtázást.

Drágasági pótlék. A rimaszombati egy. prot. főgimnázium tanárainak a mult héten utalványozta a vallás és közoktatási miniszterium a 20 százalékos drágasági pótlékot.

Halálozások. Ragyolezi Csoma István, farkasfalvi Farkas Géza cs. és kir. kamarás, honvédhuzárőrnagy apósa, e hó 9-én életének 73 ik évében Rásonyban rövid szenvedés után meghalt. — Hamvait e hó 12-én helyezték el Rásonyban a családi sírboltban örök nyugalomra az előkelő hozzátartozók és rokonság gyászosa részvétele mellett.

Derekas János helybeli kereskedő feleségét szül. Gál Paulát és családját mély gyász érte, a menyiben édes anyja: özv. Gál Józsefné szül. Gólián Paula folyó hó 7-én 58 éves korában városunkban elhunyt rövid szenvedés után. Gyermekai, unokái, testvérei és rokoni gyászolják az elhunytat, kinek temetése folyó hó 9-én délután nagy részvét mellett ment végbe. A ravatal fölött csetneki Gyürky Pál fűszeres meleg szavakkal emlékezett meg az elhunytól.

Lusztig Lajos ügyvédjelölt, kit városunkban széles körökben ismertek s ki hosszabb idő óta elborult lelki állapottal ápoltatott Balassagyarmaton a kórházban, ott f. hó 5-én elhunyt. Halála ismerősei körében általános részvétet keltett. Özvegyén: Schwarz Heléna és kis leánykáján kívül édes anyja s számos rokona gyászolja a fiatalon elhunytat, kinek hűt tetemeit folyó hó 6-án temették el Balassagyarmaton.

A hős tiszt temetése. Kontratovich Elemér, a kassai m. kir. honvédgyalozezred hadnagya, századparancsnok, a hadiékítményes 3-ik oszt. katonai érdemkereszt tulajdonosa, mult évi június hó 15-én a galicziai harcztéren egy orosz golyó által fején találva, hősi halált halt s bajtársai Krakovica galicziai község templomának kertjében temették el ideiglenesen. A család a hazáért, királyért és az igazságos ügyért lelkesen és rettenthetetlen bátorsággal küzdő 19 éves fiatal hős tetemeit hazai földben kívánta örök nyugalomra helyezni s az elhunyt édes atyja: a városunkban közbecsülésben állott Kontratovich Elek komáromi pénzügyőri főbiztos megbizva az elhunyt sógorát: Sichert Károly keresk. tan. konzervgyári igazgatót, hogy a hűt tetemetek szállíttassa ide városunkba, hová a családot kedves emlékek fűzik. Folyó hó 10-én érkezett meg nagy utjáról a hulla s 11-én temették el nagy katonai pompával a vármegyei közkórházból. A végtisztességtétel impozáns részvét mellett ment végbe s részt vett azon polgári társadalmunk és közéletünk csaknem minden előkelősége. Az általános rokonszenv, a közbecsülés, mely a Kontratovich- és Sichert család iránt városunk széles köreiben méltán tapasztalható, a mély részvét a porig sujtott családdal szemben s az őszinte kegyelet a hősi halált halt fiatal hadnagy iránt városunk minden rendű közönségét tömegesen hívta a koszorúkkal borított ravatalhoz, mely mellett a bánatos szülők, az elhunyt két nővére és sógora sirták a fájdalom keserű könyeit. Mögöttük állott a 80. cs. és kir. gyalozezred tisztikarának küldöttsége Jeracsák őrnagy vezetésével. — A gyászszertartást Széman Endre prépost plébános végezte, majd Uthy Antal kántor gyászzeneke után a koporsót a négylovas gyászhintóra tették, mire a beláthatatlan hosszú szomorú menet a katonazenekar gyászzindulójának hangjai mellett, élén a kivezényelt diszszakaszsal, megindult a temető felé. A temetőben a koporsó lebecsátása után a katonaság dísztüzet adott.

Hősi halál. Juhász János dr. ezredorvos, aki a császári és királyi 5-ik gyalozezrednek Rimaszombatban való állomásozása idején városunkban szimpatikus szerepet játszott s aki a harcztérről már két ízben is tért haza sebesülten, orvosi buzgó hivatása közben a kolomeai harcztéren szerzett betegségében e hó 4-én meghalt. Családján és rokonságán kívül őszintén gyászolja a derék orvost Eperjes társadalmá is, ahol az utóbbi esztendőben mint igen kiváló fogorvos működött. — Az elhunyt nemrég kapta meg a Signum laudis és a Vöröskereszt egyeslet II. oszt. hadiékítményes tisztjelvényét s halála előtt újabb nagy kitüntetésre lett terjesztve. Holtestét Kolomeában szentelték be a helyőrség tisztikarának őszinte bajtársi részvétele mellett és aztán Székesfehérvárra szállították, hol impozáns részvét mellett temették el.

Katonatemetés. A budapesti honvéd helyőrségi kórházból folyó hó 10-én temették

Elő Balázs 16. honvédgyalozezredbeli, volt kishontalasi eresztő-pusztai lakos tizedest.

Közigazgatási bizottsági ülés. A vármegye közigazgatási bizottsága e hó 14-én, hétfőn délelőtt 10 órakor tartja február havi rendes ülését.

Választmányi gyűlés. A rimaszombati ipartestületi nyugdíjgyűlés választmánya folyó hó 6-án id. Rábely Miklós elnöklésével ülést tartott, melyen a számvizsgáló bizottság jelentését tárgyalták s a kimutatott eredményt tudomásul vették. A közgyűlés határ napjául márczius hó 5-ét tüzték ki, s a számvizsgáló bizottságba az eltávozott Fekethe Mihály helyére Káposztás László takarékpénztári könyvelőt hívták be. — Több vegyes ügy tárgyalatott még s aztán az ülés véget ért.

Kaszinó közgyűlés. A vármegyei kaszinó évi rendes közgyűlését saját helyiségében ma vasárnap d. u. 3 órakor tartja.

A polgári olvasókör választmánya f. hó 12-én, szombaton este választmányi ülést tartott, melyen folyó ügyek nyertek elintéztést.

Térzene. Mult vasárnap, folyó hó 6-án, déli 11—12 óráig ismét katonazene volt a Tompa téren s a közönség szép számmal érdeklődött az élvezetes zene iránt. Az időjárás is kedvezett s a publikum kellemesen szórakozott.

Hangverseny. Mult vasárnap a Hungária kávéházban a cs. és kir. 80. gyalozezred zenekara nagyszámu és díszes katonai és polgári közönség előtt jótékonycélu hangversenyt adott a hadban elesettek özvegyei és árvái javára. A hangverseny minden tekintetben kitűnően sikerült.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik szeretett édes anyánk elvesztése fölötti bánatunkban fájdalmainkat enyhíteni s a végtisztességen megjelenni szívesek voltak, ez uton hálás köszönetünket nyilvánítjuk. — Rimaszombat, 1916. február 10. **Derekas János és neje.**

Háborus estély Sajógömörön. Mult hó 23-án a sajógömöri evang. egyház fiatal lelkésze: Egyed Aladár, az orosz betörés által megkárosított ev. egyházak felszegélyezésére háborus estélyt rendezett a következő műsorral: 1. A sebesült imája. Énekes életkép. — 2. Várdi A.: Petőfi legenda. Szavafja: Egyed Aladár lelkész. — 3. Katona dala. Zongorakisérettel éneklő: Gyurán Mariska. — 4. „A hazáért.” Irta: dr. Halász B. Gyermekszimnő 2 felvonásban. — 5. Hubay J. Csárdajelenet. Hegedűn előadja: Schmögnér János főgimnáziumi tanár, zongorán kíséri: Fodor Kálmán ev. hitoktató, kántortanító. — 6. Háborus dalok. Éneklő a leányegyesület tagjai. — 7. A kis harang meseje. Melodráma. Szövegét írta: Egyed Miklós, zenéjét szerezte: Egyed Aladár. Hegedű, ének és harmonium kísérettel előadja: Máczay Lajos ev. esp. s. lelkész. — 8. Képler. Rákóczi ábránd, előadja zongorán négy kézre: Fodor Kálmán és Egyed Aladár. — 9. Zerkovitz: Nem mehet a háboruba. Zongorakisérettel éneklő: Gyurán Mariska. — 10. Szávay Gy. Az őrszem. Szinpadai költemény élőképpel, előadja: anya Istók Juliska, leány Galovics Iréne, feleség Gyurán Mariska, őrszem Jánosdeák László. — Az estélyen, mely anyagilag, erkölcsileg fényesen sikerült, jelen voltak e környék notabilitásai közül: Szent-Iványi Árpád, Szent-Ivány József családjával, Hevessy Bertalan, Szontagh Zoltán stb. — Az estély tiszta jövedelme — daczára a szerény beléptidjainak — 370 korona volt, amelyből 150 korona a kerületi pénztárba küldetett, 220 korona értékben pedig a leányegyesület új szinpadát fizette ki.

Pénzintézeti tisztviselők drágasági pótléka. A Rimaszombati Takarékpénztár igazgatósága, méltányolva tisztviselőinek fokozottabb értékben igénybe vett munkásságát, az 1916-ik évre tisztviselői részére 20 százalékos drágasági pótléket állapított meg.

Elítelt váltóhamisító. Huszti Bálint bellényi lakos még május havában egy 195 koronáról kiállított váltóra több egyennek a nevét — azok beleegyezése nélkül — aláírta és a váltót Rimaszombatban értékesítette. A helybeli királyi törvényszék február hó 4-ikén tartott főtárgyaláson magánokirat hamisítás bűntette miatt a már többszörösen büntetett vádlottat 6 havi börtönre ítélte jogerősen.

Uj orvos Iglón. Az iglói honvéd lábadozó osztag dr. Linberger Albert tart. ezredorvos személyében uj orvost kapott, aki Iglón régi otthonába jutott, csupa jó barát és tisztelő közé. Linberger évekkal ezelőtt ott tett szolgálatot a honvédségnél és ebben az időben forrott össze szimpatikus egyénisége azokkal, akik most szeretettel fogadták ismét körükbe. Dr. Linberger Albert Nagyöcze városi orvos nálunk is közszeretnek örvend, s bevonulása óta Besztercebányán a 16. honv. gyalozezrednél mint a pótzászlóalj orvosfőnöke működött.

Köszönet a fémgyűjtőknek. Az a mozgalom, a melyet a hadsereg fémszükségletének biztosítása érdekében az Országos Hadsegélyző Bizottság indított, eddigelé jelentékeny eredményt mutat. Tisza István gróf miniszterelnök leiratot intézett vármegyénk főispánjához, a melyben teljes elismerését fejezi ki, a miért az akció helyes irányban szervezte, egyuttal felkéri a főispánt, hogy a gyűjtésben részes központi és helyi bizottságoknak és mindazoknak, a kik a gyűjtés körül kiváló buzgalmat tanusítottak, a kormány nevében modjon köszönetet. Kubinyi főispán a köszönetnyilvánítást méltó formában fogja eszközölni.

A Szent György Czéh, magyar Amatőrök és Gyűjtők Egyesületének rimaszombati tagjainak az ez évi tagilletmények megbeszélése tárgyában e hó 14-én, hétfőn délután 5 órára, a vármegyei ház his termébe szives megjelenésüket kérem. Gál István vármegyei aljegyző.

Jönnek a színészek. Beszámoltunk róla, hogy az elmúlt évben Rimaszombat város polgármestere arra való hivatkozással, hogy a város a felvidéki szinikerületbe el van kötelezve, megtagadta Farkas Mihály konzorcziomos szin társulatának a helyhatósági engedély kiadását. Ezen határozat felebbezés folytán alispáni jóváhagyást is nyert s így már kezdtük magunkban elparentálni az idei szini szezont. De azóta sok minden történt. A felvidéki szinikerület titkára értesítette a város polgármesterét, hogy a kerület az 1916-ik évben nem alakul meg és nem szerződik szinigazgatóval s ezenkívül az országos szinészeti főfelügyelő leküldte a városnak Rozsnyó város intelligens közönségének nyilatkozatát, mely a Farkas Mihály társulatról s annak előadásairól a legmelegebb elismerés hangján szól s azt Rimaszombat szinpartoló közönségének jóindulatába ajánlja. Ezen két hírhez kevés hozzászólni valónk van. A felvidéki szinikerület felbomlása sajnálatos kulturjelenség, melynek okai sokrészt abban vannak, amit nemrég egy „forgács”-ban megirt szerkesztőnk Rimaszombat város közönségének a színészekkel szemben való hideg zárkózottságáról. Most hagyjuk ezt! Abban a reményben, hogy a szin társulatnak a rozsnói és dobsinai kritikák nyomán előlegezett jóindulatunk nem fog csalódást hozni reánk s hogy a rimaszombati publikum merev letargiájából engedve, aggodalmainkat megczáfolja, közöljük, hogy a város polgármestere Farkas Mihály újabb kérvényét teljesítette, s hogy a jó erőkből szervezett társulat előadásait a Hungária nagytermében esütörtökön, e hó 17-én a „Tisza-virág” című kedves operettel megkezdő. A társulat fő női erősségei: Gyulai Gizella és a Rimaszombatban már szerepelt Nádassy Miczi, a férfi tagok közül Molnár János, Ernyey János és Uolnakossy Gyula játszák a nagyobb szerepeket. Az igazgató programja igen szép, a legújabb fővárosi darab-slágerok kivétel nélkül szerepelnek rajta, így például *Lyon Lea*, *Ciclamen*, *Ő, vagy senki* stb. . .

A Sajóvölgyi Bank zárszámadása. A Sajóvölgyi Bank Részvénytársaság — rozsnói pénzintézet — harmadik évi zárszámadása és jelentése az 1915-ik évről megjelent. — Az igazgatóság jelentése vázolja a fiatal intézet rendkívüli nehéz helyzetét a háboru gazdasági izgalmai közepette, amelyet azonban okos vezetővel leküzdve, az üzletév eredményét kielégítőnek mondhatjuk. — Az intézet összforgalma 45.483.691 korona 06 fillér volt, tizennyolcz millióval több, mint az elmúlt évben. A betétállomány 56 ezer koronával növekedett s a váltó tárczában 192 ezer korona a szaporulat. Az intézet a II. és III. hadikölcsön alkalmával 2 millió korona jegyzést bonyolított le. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság 4 korona osztalékot hoz javaslatba.

Jegyzők háborus pótléka. A községi és körjegyzők részére megállapított háborus pótlékok, mely a községi- és körjegyzők részére 400, a segédjegyzők részére 300 koronában lett megállapítva, a vármegye háztartási alapja terhére előlegezte. A napokban jött le a belügyminiszter rendelete, mely az alispán utalványozását jóváhagyta és a szükséges pénzüsszeget a vármegye rendelkezésére bocsátotta.

Hadiadó kivetése. A hadsegélyezés céljaira a jövedelemadó a 20000 koronát meghaladó összjövedelemre vonatkozólag 1916 ik évre is kivettetik s a jövedelemadó alá tartozó minden jövedelmet be kell vallani 1916. márcz. hó 15 óig. Aki a vallomást az előirt időben be nem adja, a kivetés során megállapított adónak 1%-át, ha pedig a pénzügyigazgatóság részéről hozzáintézett felhívásnak az illető meg nem felel, a megállapított adónak 4%-át fizeti pótlék fejében.

Kanczák birálata és bebélyegzése. A Gömör-Kishontvármegyei tájfajta lótenyésztő egyesület törzskönyvébe felveendő kanczák birálata s a megfelelő kanczaanyag bebélyegzése a bizottság által a rimaszombati és feledi járásokban alábbi helyeken és időben fog megejtetni: Február 13-án d. e. 9 órakor Rimabányán, és 11 órakor Rimaráhón, — február 14-én d. e. 9 órakor Osgyánban, és d. u. 2 órakor Rimaszombatban, — február 16-án d. e. 9 órakor Ajnácskőn, és d. u. 2 órakor Várgedén, február 17-én d. e. 8 órakor Feleden, és d. u. 1 órakor Rimaszécen, — február 18-án d. e. 8 órakor Bátkán, és 11 órakor Nemesradnóton. — Felhívjuk vármegyénk gazdaközönségének figyelmét a fenti határnapokra, hogy tenyészkanca lovaiknak a legjobban megfelelő helyre való elővezetését el ne mulasztják.

Szünetelő táborig posták. A 9, 99, 103, 140, 151, 168, 187, 210, 227, 228, 229, 230, 234, 260, 261, 264, 265, 300, 307, 315, 316, 319, 331, 336, 337, 338. és 339. számú táborig postákhoz magán-postacsomagok ez idő szerint nem küldhetők.

Nem okleveles tanítók karpaszománya. A honvédelmi miniszter körrendeletben értesítette az összes törvényhatóságokat, hogy a katonai szolgálatot teljesítő nem okleveles elemi, ipari, kereskedelmi, polgári vagy tanonciskolai tanítók is viselhetik a keskeny karpaszományt.

Katonai szökevény rejtegetése. A cs. és kir. 29 ik vadászszászólaj kötetébe tartozó és tényleges katonai szolgálatból mult év októberében megszökött Hlavati Mihály a Királyhegyalja községhez tartozó erdőségekben bujdosott s bujdosása idején édes anyja: Hlavati Ferenczné több ízben élelemmel látta el és ekként lappangását a háboru tartama alatt elősegítette. Ezzel Hlavatiné a fegyveres erő ellen vétséget követett el s folyó hó 4-én a helybeli kir. törvényszék Kolbay Sándor elnöklésével tartott főtárgyaláson dr. Mészáros István kir. főügyész helyettes vádbeszéde után egy havi fogházra ítélte jogerősen a bűnös asszonyt.

A zsír, szalonna és sertéshus új maximális ára. Február hó 16-tól márczius hó 15-ig új maximális árak lépnek életbe a vármegye területén Lukács Géza alispán több ízben említett rendelete szerint ezen időszakban:

Az olvasztott disznózsír	6 20 K
Háj és egyéb olvasztatlan nyers disznózsír	5 80 K
Friss nyers szalonna	5 60 K
Friss sertéshus (nagyban)	2 80 K
Friss sertéshus (kicsiben)	3 10 K
Friss sertéshus szalonnával félsertésként fejjel és lábball számítva	3 60 K
Szótt, füstölt, paprikás, főzött, abált és csemege-szalonna	6 — K
Sonka füstölt	4 50 K
Sonka főve	5 50 K
Kolbász nyers	3 50 K
Kolbász füstölt vagy főzött	5 50 K
Hurka nyers vagy főzött (rizses)	2 90 K
Hurka nyers vagy főzött (sárga kásás vagy véres)	1 70 K
Disznósajt	3 50 K
Füstölt fej, füstölt nyelv, császárhús	4 50 K
Füstölt oldalas	4 — K
Kocsonya részek	1 50 K

Üdülő katonai telep Tiszolczon. Tiszolczon — mint értesülünk — a legközelebbi napokban a cs. és kir. 80. gyalogezred üdülő legénysége részére egy üdülő katonai telep építése megkezdődik. A legénységi lakáson és mellékhelyiségeken kívül jól berendezett fürdőhelyiség is létesül az üdülő legénység használatára.

A „Putnoki Takarékpénztár“ közgyűlése a részvényesek élénk érdeklődése mellett folyt le folyó hó 8-án. — *A Feledi Takarékpénztár* folyó hó 20-ikán tartja rendes évi közgyűlését. — *A Rimaszécsi Takarékpénztár* pedig folyó hó 27-én tartja közgyűlését.

A „Társaság.“ Teleki Sándorné grófné elmésen megírta és megszívlelni való tanácsokban bővelkedő cikke a magyar társaság jövő feladatairól, Malonyay Dezső pompás humoru hovellája, Wilczek Frigyesné grófné színes, kedves tárczája: „A Társaság“ legújabb számának három feltűnést keltő közleménye. Érdekes és sok igazságot hirdető írás Körmeny Viktor „Bánk bán“ jubileumáról írott cikke és költői szépségekben gazdag ifj. Wlassics Gyula álmaim című verse. Lakatos László ebben a számban is folytatja „Konstantin kapitány“ című regényét s ebben a számban is megtalálja az olvasó azt a sok érdekes és aktuális apróbb közleményt és fotografiát, a melyek mindenkor szívesen látott vendégei. „A Társaság“ előfizetőinek „A Társaság“ előfizetési ára egész évre 18 kor. félévre 10 kor. negyedévre 5 K. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, Ritz szálló.

Apolló-színház. Mult héten szombaton és vasárnap az „Apolló“ mozgó-színházban a Lyon Lea nagy érdeklődés mellett került színre. A gyönyörű film e nagyszámu érdeklődő közönség figyelmét mindvégig lekötve tartotta. E héten szerdán is volt változatos programmal érdekes és vonzó előadás a közönség élénk érdeklődése mellett. Most szombaton és vasárnap változatos műsorral a rendes időben van előadás.

Szerkesztői üzenet.

T. A. S. Losonc. Köszönjük az üdvözlőt. A kért cizim: Besztercebánya, Szumrák János-utca 1. sz.

Eladó.

Egy 1 és 3/4 éves vöröstarka **siementhali apaállat**, a mely már az elmúlt nyáron kijárt a legelőre, bevonulás miatt eladó. Értekezhetni lehet: **TORMA ISTVÁNNAL Jánosiban, Temető-utca 29. szám.**

Kereskedelmi tanfolyamot

végzett gyors és gépirónó azonnal állást keres. — **Czím:** a kiadóhivatalban.

Sertések vásárlása.

Nagyobb mennyiségű élő vagy kétfelé vágott legalább **70 kiló és azon felüli vágó sulyban** levő sertéseket napi árban vesz a **Rimaszombati Konzervgyár R.-T.** Ajánlat telefon útján is tehető. (Telefon-szám: 18.) 3-3

Kiadó

4 szobás, egészséges uri lakás mellékhelyiségekkel. Mosókonyha, pinczék és fűstőlő. Villamos világítás és vízvezeték. Félholdas, termő gyümölcsös és konyhakert. **Május 1-től** 1200 korona.

Czím: a kiadóban. 1*

Kiadó lakás és bolthelyiség

Andrássy-utca 1. számú házban egy szép, egészséges 3 szobás lakás és egy bolthelyiség **azonnal is** bérbe vehető. Értekezhetni: **Andrássi** fényképészszel. 13.*

Kiadó lakás

Koháry-utca 6. szám alatt egy két és egy három szobából álló lakás vízvezetékekkel és villanyberendezéssel a hozzátartozó mellékhelyiségekkel **folyó évi május hó elsejétől kiadó.**

Meghívó.

A Nagyrőczei Takarékpénztár Részv. Társ.

1916. márczius hó 5-én d. e. 10

órákor saját helyiségében tartja

évi rendes közgyűlését,

melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívotnak.)*

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése az intézet állásáról.
2. Mérleg jóváhagyása s ennek alapján az igazgatóság és felügyelő-bizottság fölmentése.
3. Az osztalék megállapítása.
4. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság javadalmazásának megállapítása.
5. Szabályszerinti indítványok.

*) Megjegyzendő, hogy az alapszabályok 13. § a értelmében a közgyűlésen szavazati jogát csak azon részvényes gyakorolhatja, ki részvényeit a még le nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlés időpontját megelőzőleg az intézet pénztári helyiségében vagy más bejegyzett pénzügyintézetnél letéteményezi s az erről szóló igazolványt felmutatja.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált zárszámadás, az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a közgyűlés előtt 8 nappal az intézet hivatalos helyiségében (9—12 óráig) az érdekeltek által megtekinthetők.

Nagyrőcze, 1916. februárius hó 5-én.

Az igazgatóság.